

Strukturne i funkcionalne dimenzije građanskih kompetencija u nastavi geografije

Realizacija ishoda građanskog odgoja i obrazovanja u nastavi geografije

Zadar, 31.3. 2015.

Dinko Marin, mag.
Učitelj mentor

Građanski odgoj i obrazovanje

- GRAĐANIN – državljani neke države ili skupine država koji uživa liberalno demokratske slobode i prava / **GRAĐANSKI** koji se odnosi na građane, onaj koji je elegantan, profinjen **civiliziran**
 - ODGOJITI – pobrinuti se za potrebe djeteta i osigurati mu tjelesni duševni i društveni razvoj
- ↑
Osposobiti za neki posao, vještinu ili dužnost
↓
- OBRAZOVATI - pružiti nekom naobrazbu; školovati

Hrvatski enciklopedijski rječnik,
Novi liber, EPH, Zagreb, 2004.

U sklopu Građanskog odgoja i obrazovanja učenici sustavno uče o tome koja **prava i odgovornosti** imaju te na koji ih način i pod kojim uvjetima mogu koristiti. Krajnji je cilj takvog učenja razvoj učenika kao **emancipiranoga i odgovornoga građanina** koji aktivno sudjeluje u razvoju demokratske građanske kulture ili *etosa svoje škole, mjesta, države, Europe i svijeta.*
Plan i program GOO

GRAĐANSKI ODGOJ

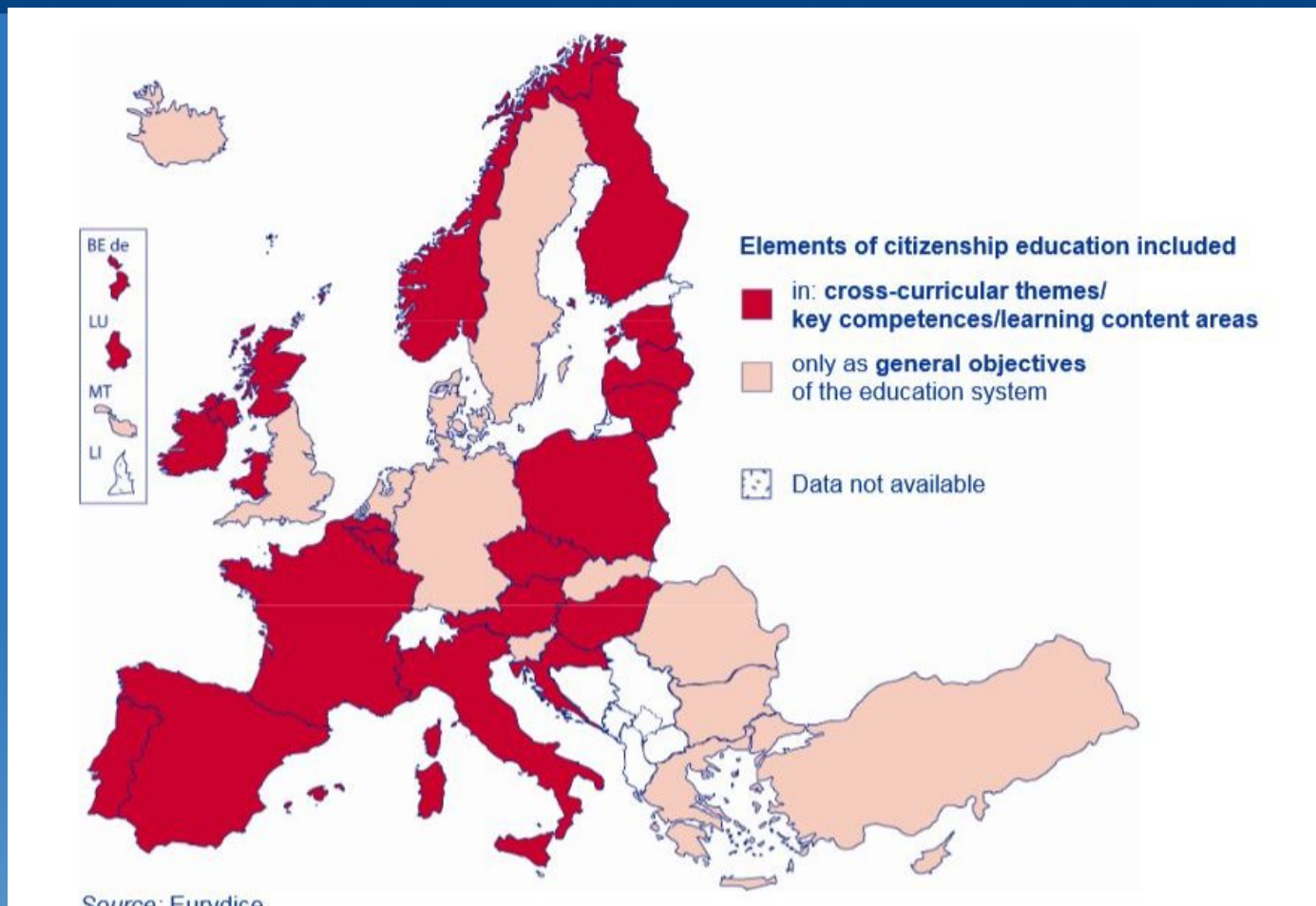

„društvene i građanske kompetencije su ubrojene među osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje na način na koji su ih utvrdili Vijeće i Europski parlament 2006. godine. Promicanje aktivnog građanstva postalo je također jednim od glavnih ciljeva odgojno-obrazovnih sustava diljem Europe, kako i stoji u Strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i stručnog usavršavanja“ http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/139HR_HI.pdf

GOO prisutan u većini zemalja Europe

Republika Hrvatska
šk.g. 2014/2015. -obavezno

Source: Eurydice

Izvor: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/139EN.pdf

Dimenzije građanske kompetencije

Funkcionalne:

Znanje i razumijevanje

Vještine i sposobnosti

Vrijednosti i stavovi

Strukturne:

Ljudskopravna

Politička

Društvena

Kulturna

Gospodarska

Ekološka

Razred	Građanski odgoj u nastavi geografije ISHODI GRAĐANSKOG ODGOJA Izvor: Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole
5. OŠ	Reljef, građa Zemlje i unutarnje sile, More, Vode na kopnu, Vrijeme i klima, Prirodna bogatstva i očuvanje okoliša
6. OŠ	Stanovništvo, Gospodarstvo, Međunarodne organizacije, Reljef u pokretu, Pustinja i nafte Azije, Tradicija i suvremenost Azije, Indija, Kina i Japan, Voda i života Afrike, Suvremena Afrika, Meksiko, Australija i Polarni krajevi
7. OŠ	Klima i biljni pokrov, Stanovništvo, Ostale države Sjeverne Europe, Europsko Sredozemlje, Države Jugoistočne Europe, Ostale države Istočne Europe, Ujedinjavanje Europe, Hrvatska u Europi, Nesklad u gospodarskom razvoju Europe
8. OŠ	Hrvatska – srednjoeuropska i sredozemna zemlja, Klima, biljni pokrov i ekološki problemi Hrvatske, Rijeke i jezera Hrvatske, Stanovništvo - broj i razmještaj, Strukture stanovništva i gospodarstvo, Prirodno i prostorno kretanje stanovništva, Hrvatska- EU i svijet, Geografska raznolikost Hrvatske, Jadransko more, Gospodarstvo primorske Hrvatske, Prirodna i kulturna baština primorske Hrvatske, Turizam primorske Hrvatske , Gospodarstvo i naselja gorske Hrvatske, Gospodarstvo nizinske Hrvatske Prirodna i kulturna baština nizinske Hrvatske.
2. SŠ	osposobiti učenike za promatranje i upoznavanje promjena u geografskoj stvarnosti, razvijati u njima sposobnost kritičke raščlambe konkretnih situacija kao osnove mišljenja i poticanja radi jačanja potrebe za uključivanjem u pozitivnu društvenu praksu u životu zajednice, (GIMNAZIJE)
2. SŠ	Osposobiti učenike da shvate postojanje, funkcioniranje međuzavisnost ekonomskih sustava u prostoru (od lokalnih preko regionalnih do svjetskih razmjera) i njihovu ovisnost o prirodnogeografskim obilježjima i ljudskim čimbenicima s posebnim osvrtom na primjere iz Hrvatske. (EKONOMIST)
2. SŠ	Osposobiti učenike da shvate zakonitosti razmještaja gospodarskih djelatnosti unutar pojedinih mjesta i regija (struktura) (STRUKOVNE)

Navesti GOO u godišnjem planu i programu

Navesti GOO u mjesečnom planu

Ishod GOO naveden u dnevnoj pripremi

Realizacija ishoda na nastavnom satu

Na koji način realiziramo
ishode građanskog odgoja?

Prosinac 12.	DRUŠTVENO- GOSPODARSKA OBILJEŽJA HRVATSKE Ukupno 10 h 5 obrade + 5 ponavljanja	21.	Stanovništvo – broj i razmještaj	obrada	GOO
		22.	Strukture stanovništva	obrada	GOO
		23.	Gospodarska struktura	obrada	
		24.	Razmještaj i strukture stanovništva	ponavljanje	
		25.	Prirodno i prostorno kretanje stanovništva	obrada	GOO
		26.	Stanovništvo Hrvatske	ponavljanje	
		27.	Hrvatska i EU	obrada	GOO

Nastavna tema (programsko područje) Nastavna jedinica	Tip sata	Ključni pojmovi	Ciljevi i zadaci/ ishodi učenja	Korelacija
PRIRODNO I PROSTORNO KRETANJE STANOVNIŠTVA	obrada	prirodna promjena, migracije (useljavanje i iseljavanje)	<ul style="list-style-type: none"> opisati promjenu broja stanovnika Hrvatske od prvog do posljednjeg popisa stanovništva objasniti što sve utječe na ukupan broj stanovnika Hrvatske imenovati i na karti pokazati prostore rasta i pada stanovništva odrediti osnovna obilježja migracija u Hrvatskoj tijekom povijesti razlikovati političku od gospodarske (ekonomske) emigracije obrazložiti uzroke i posljedice prostornoga kretanja stanovništva kroz povijest; usporediti i opisati migracije u naselju/županiji s migracijama u RH i nabrojiti posljedice GOO 	Povijest Matematika
STANOVNIŠTVO HRVATSKE	ponavljanje		<ul style="list-style-type: none"> utvrditi opće značajke stanovništva Hrvatske 	
HRVATSKA – EU I SVIJET	obrada	ministarstvo, europski građanin, uvjeti za članstvo u Europskoj uniji, ostale međunarodne organizacije	<ul style="list-style-type: none"> imenovati i na karti pokazati članice Europske unije objasniti značenje Europske unije u europskim i svjetskim razmjerima objasniti želju Republike Hrvatske za priključenjem Europskoj uniji opisati veze Republike Hrvatske s drugim europskim organizacijama obrazložiti važnost uključenosti Hrvatske u međunarodne, političke, gospodarske, financijske, kulture, sportske i druge organizacije; navesti primjere suradnje EU i RH; na Internetu znati pronaći mrežne stranice Ministarstva vanjskih poslova te tijela Europske unije. obrazložiti pojam »europski građanin« GOO 	Povijest

1. Geografska znanja i vještine	Ishodi učenja	Zadaci kojima ću provjeriti ishode
Koja nova znanja trebam približiti svojim učenicima? Koje geografske vještine će vježbati?	Učenici će; <ul style="list-style-type: none"> upoznati učenike s pregledom naseljenosti Hrvatske uz pomoć statističkih podataka i grafikona upoznati gustoću naseljenosti i promjenu kretanja broja stanovnika obrazložiti razlog promjena kretanja apsolutnoga broja stanovništva Hrvatske GOO 	Objasni povijesni pregled naseljenosti prostora Hrvatske? Kada je bio prvi popis stanovništva u Hrvatskoj, a kada posljednji. Kolika je gustoća naseljenosti hrvatske. Objasni razlike u gustoći naseljenosti pojedinih prostora Hrvatske. Objasni zbog čega u pojedinim povijesnim razdobljima opada broj, a pa i gustoća stanovništva.

Realizacija

Dnevna
priprema

Mjesečni plan

Godišnji PiP

Oprečni stavovi !

Radionice

- Rad u grupi
- Nastavna jedinica
 - a) navesti ishod/e
 - b) navesti način realizacije ishoda

Vrijeme trajanja radionice 20 minuta

Prezentiranje..

GRUPA 1.
Međunarodne
organizacije

GRUPA 2.
Gibanje mora
Onečišćenje
mora

GRUPA 3.
Države
Jugoistočne
Europe

GRUPA 5.
Reljef Zemlje
Vulkani i
potresi

GRUPA 4.
Stanovništvo
Hrvatske

GRUPA 1. Međunarodne organizacije

Ishod: navesti neka od prava djece
(Konvencija o pravima djeteta)

Pročitaj tekst i odgovori na pitanja:

U velikom dijelu središnje Afrike školstvo se bazira na plaćanju školarine i ako roditelji djeteta ili netko drugi ne plati školarinu dijete ne može pohađati školu. Ukoliko ne postoji školarina mora se plaćati doprinos za škole klupe. U učionicama ponekad zna biti i do 100 učenika, a škole nemaju ploče već učitelji pišu to tlu. Veliki problem predstavlja i krijumčarenje djece. Roditelji često prodaju bebe u nadi da će imati bolji život ili da bi zaradili nešto novca kako bi mogli preživjeti.

1. Koje probleme prepoznaješ u tekstu?
2. Na koji način bi riješio probleme koji si naveo?
3. Koja međunarodna organizacija se treba skrbiti za probleme koji su navedeni u tekstu?

Konvencija o pravima djeteta UN

Članak 11.

Države stranke poduzeti će mjere za suzbijanje nezakonitog prebacivanja i zadržavanja djece u inozemstvu

Članak 28.

Države stranke osigurati će obvezno i besplatno osnovno obrazovanje

Članak 24.

Za suzbijanje bolesti i neishranjenosti u okvirima primarne zdravstvene zaštite

GRUPA 1. Međunarodne organizacije

Ishod: obrazložiti važnost pojedinih međunarodnih organizacija

Zadatak: Nalaziš se na sastanku predstavnika G-8, najbogatijih i najmoćnijih država svijeta. G-8 odlučuje kojoj međunarodnoj organizaciji će dodijeliti planiranih 10 milijardi \$ kako bi međunarodna organizacija nastavila svoj rad za dobrobit čovječanstva. Tvoj je zadatak sljedeći:

- a) pripremiti govor od tri minute kojim ćeš uvjeriti predstavnike G-8 da baš ti zaslužuješ novčanu pomoć (u odlučivanju o dodjeli sredstava bitno je da ne govoriš prekratko niti predugo)
- b) objasniti čime se bavi tvoja organizacija
- c) objasniti zašto su ti potrebna novčana sredstva (za koje projekte, budi maštovit/a– osmisli neki projekt!)

Imenovan si predstavnikom organizacije **UJEDINJENI NARODI**

*Zadatak zalijepi
u bilježnicu!*

Izvor: <https://www.facebook.com/groups/geoprofoshr/> (Sanja Hrvojević)

GRUPA 2. Gibanje mora Onečišćenje mora

Ishod: navesti onečišćivače mora i
predložiti mjere zaštite PiP GOO

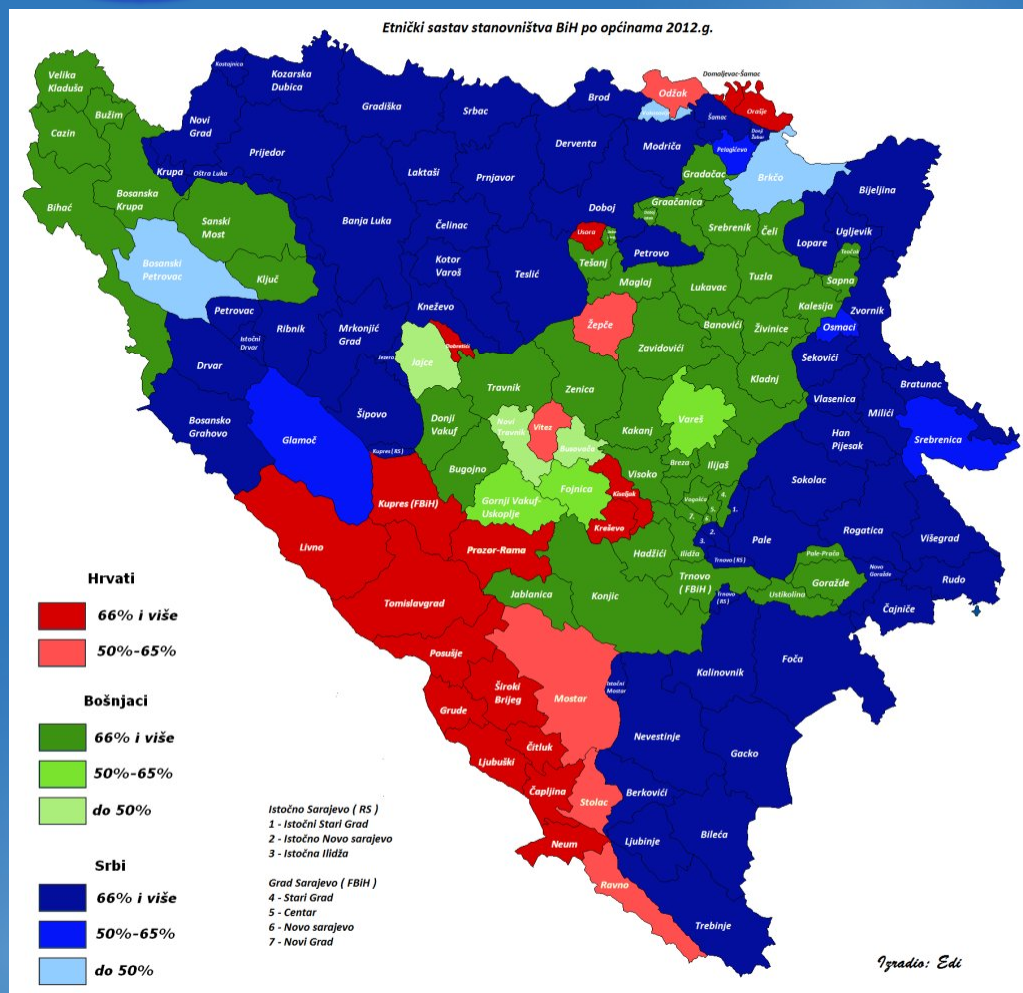
Posljednjih mjeseci u hrvatskoj javnosti posebno se raspravlja o istraživanju plina i nafte u Jadranskom moru. Javile su se pojedine ekološke udruge koje smatraju da navedeno istraživanje treba zaustaviti jer prijeti mogućnost ekološke katastrofe. S druge strane godišnje u Jadransko more ulazi 4 000 tankera koji također predstavljaju potencijalu ekološku bombu. Naravno da svi žele zaštititi Jadran no potrebno je i razvijati gospodarstvo. Kakvo ove dvije suprotnosti uskladiti, ponudi rješenje.

Priložena fotografija prikazuje onečišćenje more?
Na koji način bi riješio spomenuti problem?

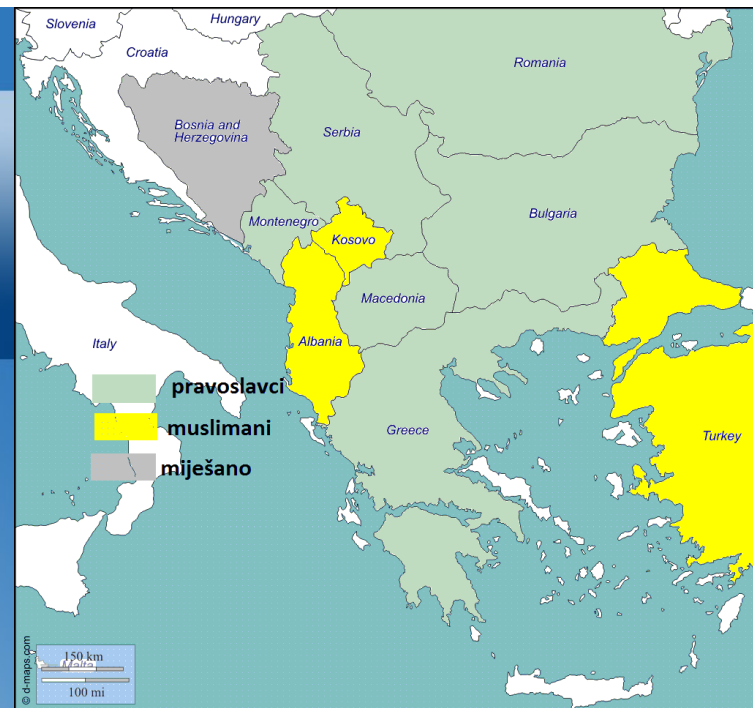

GRUPA 3. Države Jugoistočne Europe

Korelaciju s povijesti ostvariti
u objašnjavanju etničke i
vjerske raznolikosti.

<http://www.bosnaonline.org/wp-content/uploads/2012/12/1z4ipdv.png>

Created using
easyPDF Printer

[Click here](#) to purchase a license to remove this image

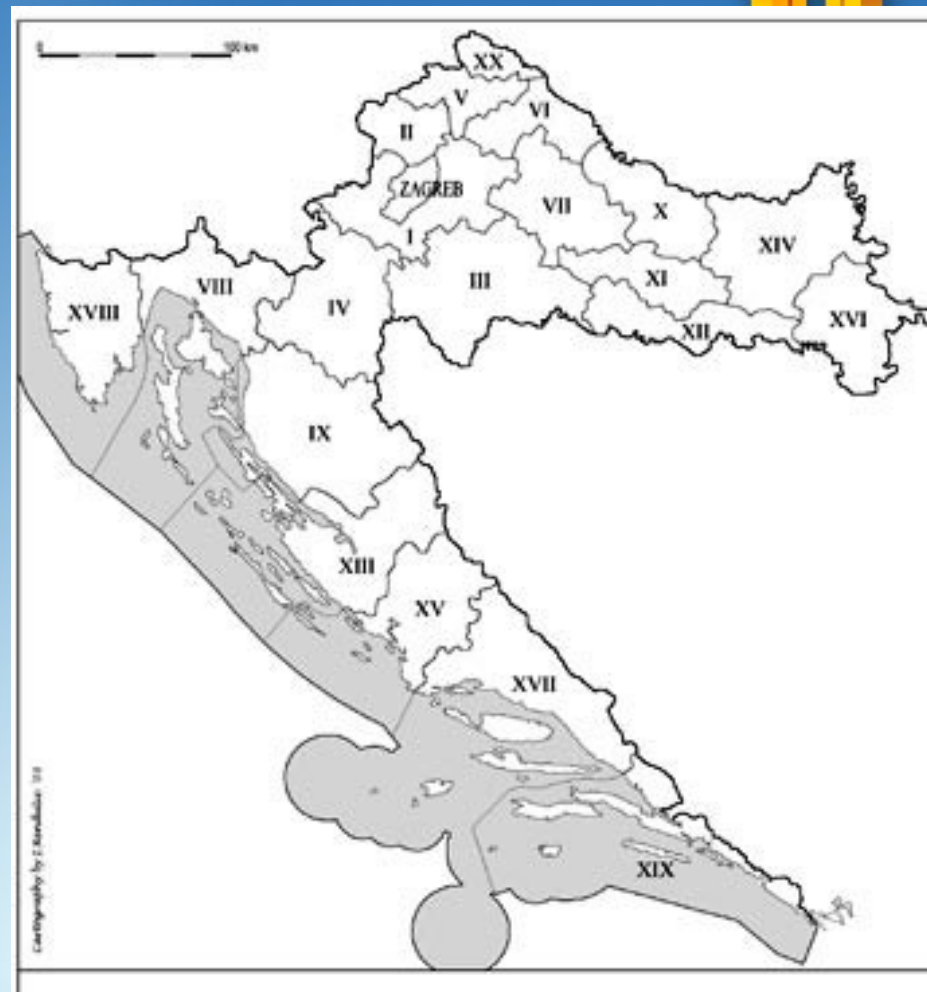
GRUPA 4. Stanovništvo Hrvatske

Ishod: objasniti pojam populacijske politike, Navesti uzroke i posljedice rijetke naseljenosti pojedinih županija.

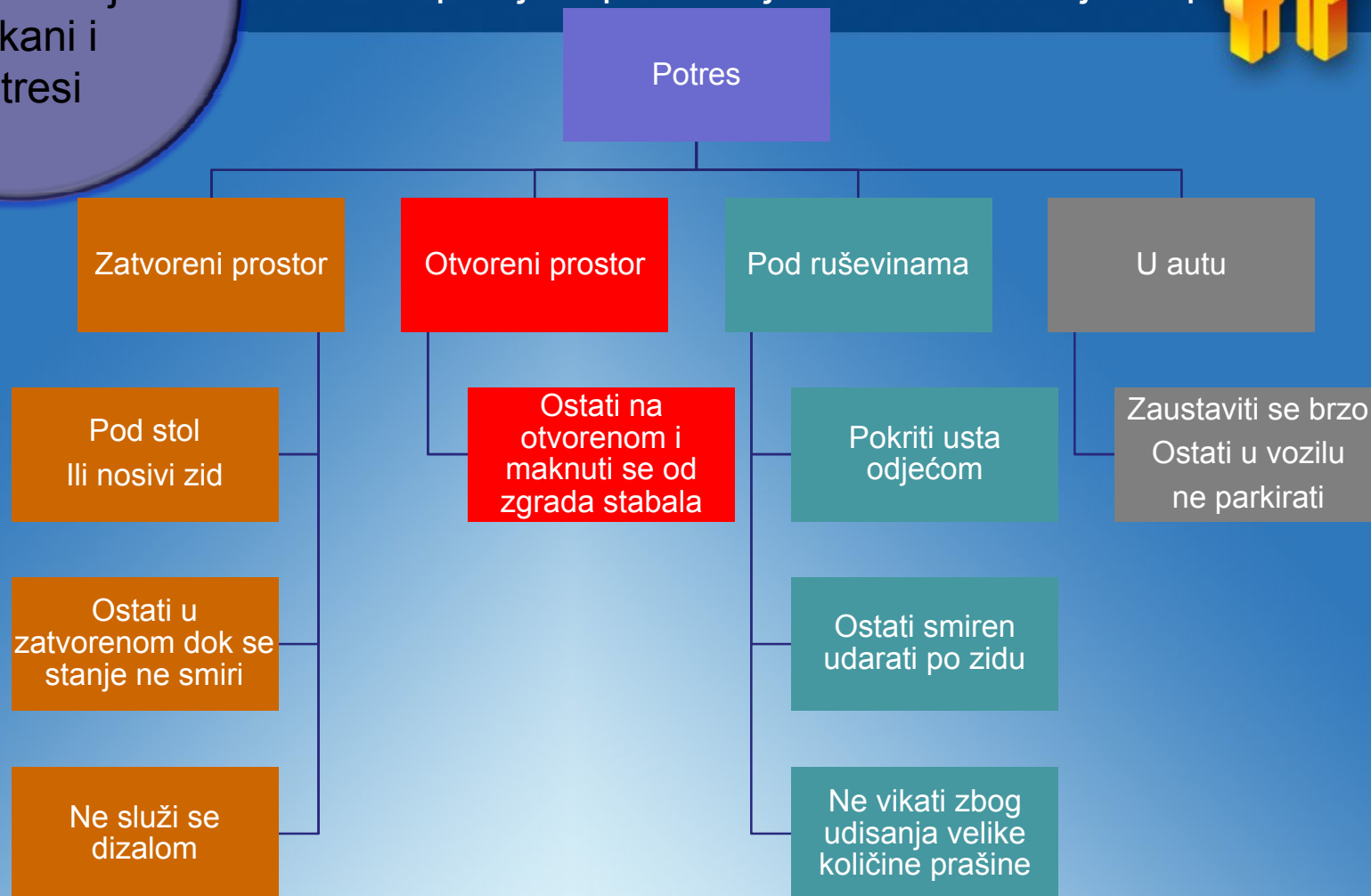
Kako se zove populacijska politika koja potiče povećanje stanovništva?

Na karti Republike Hrvatske oboji županije koje su najrjeđe naseljene, te objasni zašto su baš te županije najrjeđe naseljene?
Po tvome mišljenju koje mjere bi država trebala provesti kako bi povećala broj stanovnika u tim županijama i u Hrvatskoj.

GRUPA 5.
Reljef Zemlje
Vulkani i
potresi

Ishod:
Navesti primjere ponašanja i zaštite za vrijeme potresa

<http://www.duzs.hr/page.aspx?PageID=297> i

<http://www.rtl.hr/vijesti/novosti/386164/ovo-su-pravila-ponasanja-i-zastite-u-slucaju-potresa/>

Postoje li još neka područja u geografiji gdje razvijamo građanske kompetencije?

IZBORNE TEME

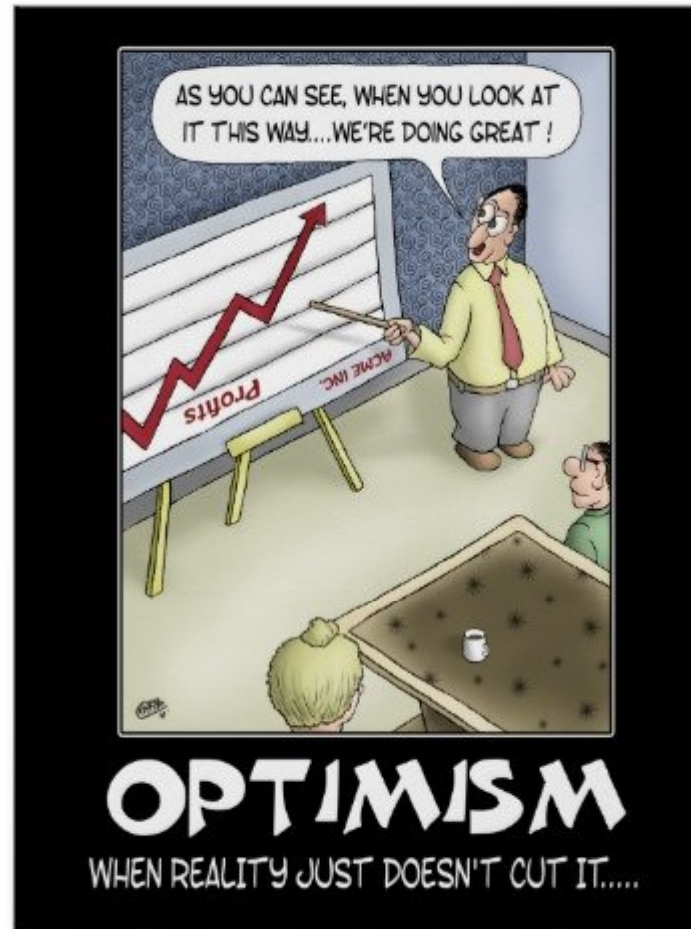
Voda u zavičaju
Hrvati u Novom svijetu

PROJEKTI

Večer prirodoslovlja
ISE projekti

MANIFESTACIJE

Festival znanosti

Budimo optimisti
Hvala!!